

ŠTEFAN BELOHRADSKÝ: SOCHÁR MEDZI KRESBOU A MAL'BOU

Autor ▾ Štefan Belohradský

Kurátorka ▾ Ľuba Belohradská

Architekt výstavy ▾ Martin Kubina

Trvanie výstavy ▾ 17. júna 2022 – 21. augusta 2022

Miesto konania ▾ Reprezentačné sály

Vernisáž ▾ 16. júna 2022 o 18.00 hod.

Koncepcia výstavy *Sochár medzi kresbou a mal'bou* ťažiskovo prezentuje Belohradského rozsiahlu tvorbu v časovom rozpätí od roku 1964 do roku 2003. Prezentácia sochárskych artefaktov prebieha len v sprievodnom náznaku. Exponáty sú zoradené podľa časovej osi do siedmich celkov, ich rozdelenie do jednotlivých miestností rešpektuje zoskupenia podľa použitých materiálov: kresby tušom, pastelom, farebnými ceruzami (suchý pastel). Grafická technika serigrafie je doložená ako „dvojfázový“ artefakt: a) kresby aktov z roku 1966 boli začiatkom 90. rokov serigraficky rozmnožené; b) rozsiahly formálny experiment, ktorému venoval autor tri roky sústredené úsilie (1972 – 1974) možno vnímať ako doznievanie radostnej eufórie z prelomových zážitkov počas Svetovej výstavy *Expo '70*. Experiment nazval „kresby kyvadlom“. Dnešná galerijná klasifikácia pomenúva tieto výtvyry „mechanokresba“ či predpočítačová grafika. V tomto prípade je reč o experimentálnych kresbách pomocou hračky – detského kyvadielka, ktoré autor prepojil s guľôčkovým perom. Pastelom, ktoré kvantitatívne prevažujú v kresliarskom odkaze, sú venované dve miestnosti. V menšom priestore sú maloformátové kresby, väčší priestor slúži tzv. remake-kresbám. Sú plošnými autocitáciami sochárových vlastných sôch zo šťastnejšej minulosti – 60. rokov. Osobitná miestnosť je vyhradená kresbe farebnými ceruzami – suchým pastelom. Tu organizácia kresbovej stopy diktuje hustotu jednotlivých čiar, ktoré sa podriaďujú rovnobežnej šrafúre „pravítokového“ rytmu tak, že vytvárajú súvislú monochrómnú, presne ohraničenú farebnú plochu.

Metodika abstraktne geometrickej kresby tak našla v Belohradského prístupe bezhraničného apologétu. Malovať akrylom na sololitovú platňu začal sochár už koncom 70. rokov. V ďalších dekádach stále častejšie siahal po tomto médiu, postupne aj vo väčších formátoch. V jeho maliarskej tvorbe (podobne ako v kresbách pastelov) možno pozorovať zámerné návraty k identickej téme, ktoré sa od východiskovej odlišujú rozdielnou mierkou, ako aj zmenenými farebnými kombináciami. Sú to výrazné prejavy seriálneho myslenia, ktoré taktiež patria do výrazového arzenálu konkretistického abstraktne geometrického prejavu. Aj v mal'bách sa zrkadlí nostalgia za sochami, ktorá motivuje autora k remake-evokáciám.

Abstraktné kompozičné schémy Belohradského geometrických malieb sú v princípe výtvarným pretlmočením jeho životnej empirie sochára-konštruktéra z realizačných procesov veľkorozmerných sochárskych objektov do verejných priestorov: pravouhlé a diagonálne kríženia stavebných lešení, rovnobežné a pretínajúce sa betónové vertikály v opätovnom sprístupňovaní autentických tvorivých procesov.

Napokon treba zmieniť dva menšie úvodné priestory k výstave, koncipované skôr z muzeálno-dokumentálnych pohľadov. Prvým je *Kabinet spomienok*, ktorý prezentuje suvenírové artefakty z japonského pobytu sochára (1970), ďalej opakujúce sa reminiscencie na osobnosť sochára Jána Koniarka v Trnave aj oživenú spomienku na študentskú exkurziu do zbombardovaných Drážďan (1958). K týmto zážitkom sa opakovane upínal, ako to dokladajú kresby na japonské motívy a mnohé fiktívne portréty starého majstra z Trnavy. Susedný priestor je využitý na videodokumentáciu výstavy *Sochár – konštruktér* (2021) a prezentáciu niekoľkých zachovaných návrhov na realizácie do architektúry aj verejných priestorov.